

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ในอำเภออาจสามารถจังหวัดร้อยเอ็ดมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อจะได้นำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ระเบียบวิธีการวิจัย สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะจากการวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

Rajabhat Mahasarakham University

1.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน

เกษตรกร

1.3 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน

เกษตรกร

2. ระเบียบวิธีวิจัย

2.1 ประชากรที่ศึกษา คือ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ดจำนวนถึงวันที่ 1 ตุลาคม 2545 จำนวน 1,236 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้จากสูตร Yamane ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 301 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานทางสังคมและพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่ม
แม่บ้านเกษตรกร จำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่ม จำนวน 16 ข้อ

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมีหน่วยวิเคราะห์เป็นระดับบุคคล เก็บรวบรวม
ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ถูกจับชื่อตามจำนวนที่ได้ตามสูตร
ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 18 มกราคม 2546
ถึง 15 มีนาคม 2546 จากนั้น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ลงรหัส
แล้วนำไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม
สำหรับ SPSS for windows สตดิคที่ใช้ประกอบด้วย วัดถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 3 ใช้สตดิคค่า
ความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithematic mean) ค่าถ้าสุด
และค่าสูงสุดของข้อมูล (Standard deviation) วัดถุประสงค์ข้อที่ 2 ใช้สตดิคค่าเฉลี่ยเลขคณิต
(Arithematic mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การทดสอบสมมติฐานใช้สตดิค
ค่าไคสแควร์ (Chi – square) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และใช้ค่าแคร์เมอร์วี (Cramer's V)

ในบทสรุปและอภิปรายสรุปผลนี้จะกล่าวถึงการสรุปผลสมมติฐานการวิจัย ข้อเสนอแนะ
สำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้และการวิจัยครั้งต่อไป

3. สรุปผลการวิจัย จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลได้ดังนี้

3.1 ข้อมูลทั่วไป สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน 301 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า อายุของสมาชิกส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่า 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.6
มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 90.4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน น้อยกว่า 5 คน
คิดเป็นร้อยละ 47.0 ระยะเวลาในการเข้าเป็นสมาชิกน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.2 รายได้
ในครัวเรือนน้อยกว่า 20,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 80.5 จำนวนที่ดินที่ถือครองน้อยกว่า 10 ไร่
คิดเป็นร้อยละ 53.3 ความคาดหวังในประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับอยู่ในระดับมาก คิดเป็น
ร้อยละ 86.7

3.2 ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 “เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร” สมนติฐานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ข้อนี้ คือ สมนติฐานข้อ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมนติฐานข้อที่ 1 สรุปผลได้ดังนี้ คือ

สมนติฐานข้อที่ 1 กล่าวว่า “สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในอำเภออาจสามารถจังหวัดอยอี้ดีมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มระดับมาก”

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในอำเภออาจสามารถ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มสมาชิกแม่บ้านเกษตรกรอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 44.9 เป็นไปตามสมนติฐาน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 “เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร” สมนติฐานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ข้อนี้คือสมนติฐานข้อที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมนติฐานข้อที่ 2 สรุปผลได้ดังนี้ คือ

สมนติฐานข้อที่ 2 กล่าวว่า “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาในการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม รายได้ในครัวเรือน การถือครองที่ดินและความคาดหวังในประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ”

ผลการวิจัยพบว่า อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิก ระยะเวลาในการเข้าเป็นสมาชิก เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 สรุปได้ว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ที่มีอายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิก ระยะเวลาในการเข้าเป็นสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ส่วนรายได้ การถือครองที่ดิน ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 สรุปได้ว่าสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีรายได้ การถือครองที่ดิน ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 “เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร” สมนติฐานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ข้อนี้ คือ สมนติฐานข้อที่ 3 สรุปผลดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 3 กล่าวว่า “ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย”

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. อภิปรายผล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ 3 ข้อ ซึ่งผลการศึกษานำไปอภิปรายผลตามสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกยตրกร ใน ambit ของอาสาสมารถ จังหวัดร้อยเอ็ด มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มระดับมาก

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกยตրกร มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ในระดับมากซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กิตติพงษ์ พิพิธกุล (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมกลุ่มเกยตรกรของสมาชิกในจังหวัดขอนแก่น พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ของกลุ่มสมาชิกแม่บ้านเกยตรกร มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

จากผลการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การที่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกยตրกรมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากอาจเป็นเพราะว่า โดยมากการพัฒนาประเทศ ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่ม เพื่อฝึกอาชีพ ที่เหมาะสมให้แก่แม่บ้านเกยตรกร ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนให้ครบวงจรในด้านการผลิตการแปรรูป การตลาดและแหล่งเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำ เกิดการเปลี่ยนแปลงอาชีพ มีงานทำ มีรายได้ เพิ่มขึ้น ลั่งผลต่อภาวะการออม ภาระหนี้สิน เพิ่มรายได้ สร้างคน สร้างงานให้กับกลุ่มแม่บ้าน เกยตรกรและกลุ่มแม่บ้านเกยตรกรเกิดขึ้นด้วยความสมัครใจเข้าร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือ ชี้แจงกันและกัน เป็นการทำงานโดยได้รับการสนับสนุนผ่านกระบวนการกรุ่ม ให้มีความรู้ ความสามารถ ในด้านการประกอบอาชีพเกยตรในครอบครัวและได้รับความรู้ในด้านอื่นๆ เพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดความมั่นคงในชีวิตและครอบครัวให้มีรายได้เพียงพอและยั่งยืนต่อไป

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงพบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกยตรกรมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่ม แม่บ้านเกยตรกร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาในการเข้าเป็น สมาชิก รายได้ในครัวเรือน การถือครองที่ดิน ความคาดหวังในประโภชน์ที่จะได้รับ

อายุ ผลการศึกษา พบว่า อายุเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีอายุต่างกัน จะมีการเข้าร่วมกิจกรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิชญาดา เรืองเดช (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมพัฒนาอาชีพเสริมของเกษตรกรในหมู่บ้านรอบศูนย์การพัฒนาหัวใจของไครพนว่า อายุเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรี แต่ผลการวิจัยครั้งนี้ ขัดแย้งกับงานวิจัยของ ณัค ม่วงษี (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการต่อการมีส่วนร่วมของสตรี ในงานการศึกษานอกโรงเรียนในท้องที่อำเภอโคกสะอาดเกิด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อายุ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสตรีขัดแย้งกับผลการศึกษาของ ศิริวรรณ วงศ์สมบัติ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในอำเภอสันทรายและอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กีเยรติศักดิ์ เรือนทองดี (2536 : 23) ได้สรุปปัจจัยการมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาชุมชนสัมพันธ์พบว่า อายุก็เป็นปัจจัยในการพัฒนาชุมชนสัมพันธ์เช่นกัน

จากผลการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การที่อายุไม่เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกแม่บ้านเกษตรกร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอายุไม่ได้เป็นข้อจำกัดของสตรีที่เข้าร่วมกิจกรรมและกิจกรรมที่ดำเนินการไม่ได้กำหนดเงื่อนไข เรื่อง อายุของผู้เข้าร่วมกิจกรรม แต่วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั่งห่วงที่จะให้สตรีและประชาชนทุกระดับอายุ ได้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาอาชีพ การเข้าร่วมกิจกรรมอาจขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจในงาน เห็นความสำคัญของการรวมกลุ่ม เห็นผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับเห็นความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะทำให้ด้วยตนเอง และครอบครัวดีขึ้นและความพร้อมของสตรีแต่ละคน ที่ตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาอาชีพเสริม ดังกล่าว

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงพบว่า อายุไม่เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จึงสรุปได้ว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีอายุต่างกันแต่การเข้าร่วมกิจกรรมไม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษา ผลจากการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ

สมนดิฐานที่ผู้วัยยังไม่ได้แสดงผลลัพธ์ของการศึกษาของ พิชญาดา เรืองเดช (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมพัฒนาอาชีพเสริมของครอบครัว เกษตรกร ในหมู่บ้านรอบศูนย์พัฒนาหัวข่อง ไคร์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภออยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีและใน การศึกษาระดับนี้ ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เกียรติศักดิ์ เรือนทองดี (2536 : 23) ได้สรุปกรอบปัจจัยการมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาชุมชนสัมพันธ์กับปัจจัย 3 ประการ การศึกษาหาความรู้ เป็นกรอบปัจจัยอีกด้วยหนึ่งในการเข้าร่วมกิจกรรมของสตรี ขั้ดแยกกับ กองวิจัย และประเมินผล กรรมการพัฒนาชุมชน (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมี ส่วนร่วมของสตรีองค์กรสตรีในการพัฒนาชุมชนที่ศึกษาเฉพาะ กพsm. พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมี ส่วนร่วมของสมาชิก คือ การได้รับการศึกษาอบรมซึ่ง และความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมสังคม และการดำเนินงานขององค์กรสตรี ขั้ดแยกกับ โคง และอัพ霍ฟ (Cohen and Uphoff. 1977 : 59 - 78) เสนอว่า ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University

จากการศึกษาระดับนี้ผู้วัยยังเห็นว่า ระดับการศึกษาไม่เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมี ส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มนี้บ้านเกษตรกร ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่าจากสภาพปัจจุบัน เทคโนโลยีทางการศึกษา การติดต่อสื่อสาร มีความเจริญมากขึ้น เมื่อจะทำการศึกษาระดับป্রถน ศึกษาก็ไม่มีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมเพราทุกวันนี้รู้สึกว่างทางการศึกษา ทั้งการศึกษา ตามอัธยาศัย การศึกษาตลอดชีวิต การจัดกลุ่มเรียนรู้ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน เมื่อเข้าร่วมกลุ่มนี้มีการจัดอบรมศึกษาดูงาน จัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนกระบวนการเรียนรู้แก่กลุ่ม สตรีแม่บ้านเกษตรกร การที่สตรีกลุ่มนี้บ้านเกษตรกร ได้เข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน ตลอดจนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เข้าสู่ชุมชน อย่างหลากหลายรูปแบบ โดยเฉพาะสื่อทาง โทรทัศน์ จึงทำให้สมาชิกกลุ่มนี้บ้านเกษตรกรมีการพัฒนาตนเอง รู้จักปรับตัวให้ทันต่อเหตุการณ์ สามารถ เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มได้ ไม่ว่าจะมีการศึกษาระดับใด

ดังนั้นในการศึกษาระดับนี้ จึงทำให้พบว่า ระดับการศึกษาไม่เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มสมาชิกแม่บ้านเกษตรกร จึงสรุปได้ว่า สมาชิกกลุ่มนี้บ้าน เกษตรกรมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน แต่การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มไม่แตกต่างกัน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเป็นปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มนี้บ้านเกษตรกรอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า สมาชิกกลุ่มนี้บ้านเกษตรกรที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ต่างกันแต่การเข้าร่วมกิจกรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับนิตยา นวลดศิริ (2534 :118 – 119) กล่าวถึง การจัดกิจกรรมกลุ่มสตรีเพื่อพัฒนาห้องถิน การอบรมความเป็นผู้นำให้สตรีชนบท รุ่นที่ 2 พ.ศ. 2533 โครงการสตรีศึกษาและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กล่าวว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวมีความจำเป็นในการจัดกิจกรรมเพื่อกระบวนการเรียนรู้

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า การที่จำนวนสมาชิกในครอบครัวไม่เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มสตรีแม่บ้านเกษตรกร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวจะมีมากหรือน้อยก็ตาม เมื่อเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มแล้ว จะทำให้สมาชิกมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม เพื่อความอยู่รอดของตนและครอบครัว และต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มนี้ ผู้วิจารณากล่าวว่า ด้วยความต้องการที่จะเห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทำให้คนเองมีคุณค่าขึ้น

ดังนั้นผลการศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกัน แต่การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก ผลของการศึกษาพบว่า ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีระยะเวลาในการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มต่างกัน แต่การเข้าร่วมกิจกรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ และยังขัดแย้งกับผลการศึกษาของ เยาวลักษณ์ มากตี (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาร่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีระยะเวลาเป็นสมาชิกกลุ่มนาน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่มมากกว่าผู้ที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มสั้น

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ระยะเวลาในการเข้าเป็นสมาชิกไม่เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไม่ว่าจะเข้าเป็นสมาชิกในระยะเวลาอันสั้นหรือระยะเวลายาว เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว เป็นผู้มีจิตสำนึกในหน้าที่ มีความรับผิดชอบ เข้าใจกฎระเบียบของกลุ่ม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมแล้วทำให้ตนได้รับความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่นำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานที่ปฏิบัติต่อผู้อื่นสามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองเพิ่มขึ้น จากผลผลิตและผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดรายได้แก่บุคคลเองเพิ่มขึ้น จากผลผลิต อายุ 42 ปี ซึ่งมีความพร้อมทางกายภาพ เช่น เป็นวัยทำงาน ร่างกายแข็งแรง ความคิดริเริ่ม

สร้างสรรค์ ความรับผิดชอบและเป็นวัชที่ต้องการ ให้คนอื่นเห็นความสำคัญ ต้องการให้สังคม ยอมรับ เมื่อเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแล้วต่างก็ตั้งใจทำงานให้ความร่วมมือ สนใจ ในกิจกรรมของกลุ่ม มีบรรยายการในการทำงานแบบช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกเก่าก็ขึ้นคิด ถ่ายทอดความรู้ในการทำงานให้สมาชิกใหม่ เกิดความรัก สามัคคีในกลุ่ม ต้องการให้กลุ่มเข้มแข็ง แบบยั่งยืนและมีพลังในการต่อรองกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ จึงพบว่า ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มต่างกัน แต่การเข้าร่วมกิจกรรมไม่แตกต่างกัน จึงสรุปได้ว่า ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มไม่เป็นปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

รายได้ของครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า รายได้ของครัวเรือน เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีรายได้แตกต่างกัน มีการเข้าร่วม กิจกรรมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ และขังสอดคล้องกับการศึกษาของ เกียรติศักดิ์ เรือนทองคี (2536 : 23) ได้สรุปกรอบปัจจัยการมีส่วนร่วมของศศรีในการพัฒนาชุมชน ศัมพันธ์ว่า รายได้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับการศึกษา ของ นิยม บัวบาน (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของแม่บ้านเกษตรกร ในการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ผลการศึกษา พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วมของกิจกรรมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ส่วนผลการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับการศึกษา ครั้งนี้ คือผลการศึกษาของ พิชญาดา เรืองเดช (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมี ส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาอาชีพเสริมของครอบครัวเกษตรกรในหมู่บ้านห้วยส่อง ไคร้ อันเนื่องมา จากพระราชดำริ อำเภออยุธยา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า รายได้เป็นปัจจัยที่ไม่มี ผลต่อการมีส่วนร่วม

จากผลศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า รายได้เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ที่มีรายได้นำก้าวแสดงให้เห็นถึงเป็นผู้มีฐานะและประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพเป็นที่ยอมรับ ของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จึงได้รับมองหมายให้ทำหน้าที่ด่างๆ ภายในกลุ่มมากกว่าผู้มี รายได้น้อยซึ่งต้องดูคนจนหารายได้เพื่อความอยู่รอดของครอบครัว จึงทำให้มีเวลาในการเข้าร่วม กิจกรรมไม่สะดวก

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ จึงพบว่า รายได้ในครอบครัวจึงเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

การถือครองที่ดิน ผลการศึกษาพบว่า การถือครองที่ดินเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้และสอดคล้องกับการศึกษาของ เมตตา เทยสมบัติ (2544 : 104) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของแม่บ้านเกษตรกรเบ็ดพื้นที่ตำบลโพธิ์คาล อำเภอคุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า การถือครองที่ดินของแม่บ้านเกษตรกร มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิโรจน์ ชุมสมุย (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ขนาดพื้นที่ทำกินเป็นตัวแปรที่มีความแตกต่างในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า การถือครองที่ดินเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่มีที่ดินถือครองมากต้องใช้เวลาในการประกอบการกิจในที่ดินของตนเองมาก จึงทำให้ไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ จึงพบว่า กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีจำนวนที่ดินที่ถือครองต่างกัน มีการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มต่างกัน

ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ผลการศึกษาพบว่า ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ และยังสอดคล้องกับทฤษฎีความคาดหวังของຽมูที่กล่าวว่า ถ้าความคาดหวังของเขามีหวัง เขา ก็จะมีความพึงพอใจ หลักการดังกล่าวสามารถนำมาใช้กับการฝึกอาชีพได้ว่า ก่อนที่จะเข้ารับ การฝึกอาชีพต้องดึงเป้าหมายไว้ เมื่อฝึกไปได้ระดับหนึ่งหากไม่ตรงกับความคาดหวังที่ตั้งไว้ เขายัง เลิกฝึก จะเห็นได้ว่าความคาดหวังเป็นแรงจูงใจภายนอกซึ่งสามารถนำไปใช้กับผู้เข้ารับการฝึก อาชีพได้ เช่น เมื่อได้รับการคัดเลือกเข้ามา เขายังจะคาดคาดหวังว่าจะได้รับรางวัล คือ เรียนสำเร็จ และมีงานทำ ขณะเดียวกันในทางจิตวิทยา ก็จะมีผลต่อการฝึกอาชีพ และการที่จะฝึกอาชีพให้สำเร็จ ได้นั้น จะต้องประกอบด้วยความคาดหวัง เมื่อกระทำให้สำเร็จตามเป้าที่ประสงค์ นอกจากนี้ยังมี การคิดคำนวณถึงผลได้ผลเสียของการฝึกอาชีพ หากมีผลได้มากกว่าก็จะฝึกอาชีพจนสำเร็จ แต่ถ้ามี ผลได้น้อยกว่าอาจจะเลิกฝึกอาชีพ

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทุกคนที่เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรหรือชุมชนส่วนตัวมีความคาดหวังในผลประโยชน์ที่จะได้รับทั้งนี้ เมื่อสมาชิกมีความคาดหวังในประโยชน์ซึ่งต่างคนก็อย่างได้จากกัน ถ้าเป็นค้านขัดแย้ง การร่วมมือ อุ่นใจ หรือเพื่อชุมชนมุ่งหมายบางอย่างความคาดหวัง ในประโยชน์ที่จะได้รับ จึงเป็นเหตุให้เกิดการกระตุ้นให้สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้ความคาดหวังนั้นตอบสนองความต้องการของตน

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้จึงทำให้พบว่า ความคาดหวังในประโยชน์ที่จะได้รับเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

สมมติฐานข้อที่ ๓ ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาและสาเหตุที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ และขั้นตอนคล้ายกับการศึกษาของ อดิล อินทร์ โน (2544 : 87) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มสมาชิกแม่บ้านเกษตรกร กิ่งอำเภอครึ่นศรีนทร์ จังหวัดพัทลุง ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ ไม่มีปัญหาในกระบวนการเรียนรู้ แต่เมื่อมาถึงกระบวนการเรียนรู้ พบว่า สาเหตุที่ทำให้สตรีไม่เข้าร่วมโครงการได้แก่ ค่านิยมทางสังคมซึ่งไม่นิยมให้สตรีไปร่วมกิจกรรมนอกบ้าน การขาดกิจกรรมที่ชี้ช่องของหลายคนห่วงงานทำให้เกิดความเบื่อหน่ายและการประชุมสัมมนา โครงการฯ มีน้อย ทำให้สตรีขาดความรู้ความเข้าใจและไม่เห็นผลประโยชน์ ขาดเชื่อมกับผลการศึกษาของ พิชญาดา เรืองเดช (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาอาชีพเสริมของครอบครัวเกษตรกรในหมู่บ้านรอบศูนย์การพัฒนา หัวข้อ ไครอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภออยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาอาชีพเสริมของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอยู่ในระดับมาก

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่าจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘-๙ มุ่งพัฒนาคุณภาพของคน โดยเฉพาะพัฒนาคุณภาพกลุ่มสตรีแม่บ้าน มีการจัดตั้งกลุ่มต่างๆ ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ

เพื่อรองรับนโยบาย ทั้งภาครัฐและเอกชนให้การช่วยเหลือคุณแล้วเจ้าหน้าที่รัฐเป็นที่ปรึกษา ดูแล โครงการต่างๆ ให้ทั้งเงินช่วยเหลือสนับสนุน พาศึกษาดูงานจากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ จัด การศึกษาอบรมให้เกิดความรู้ทักษะในการปฏิบัติงาน อีกทั้งการรวมกลุ่มเกิดจากการรวมตัวกันของ ของสมาชิก เมื่อร่วมกันแล้วก็ต้องการให้เกิดพลังที่เข้มแข็ง สมาชิกทำงานด้วยจิตสำนึกดีเป็น ได้ทั้งผู้นำ ผู้ตาม สมาชิกทุกคนเห็นความสำคัญซึ่งกันและกัน กระตุ้นให้สมาชิกเกิดความสนใจ ร่วมกันพัฒนาภารกุ่มอาชีพ โดยมีการปรับปรุงกิจกรรมการบริหาร จัดการในการทำงาน ตั้งเป้าหมาย ร่วมกัน รักษามาตรฐานให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน สร้างอำนาจให้เกิดการต่อรองเมื่อสมาชิก กลุ่มแม่บ้านเกยตระกรปฏิบัติได้ดังนี้แล้ว จะส่งผลให้ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรม จึงไม่มีหรือมีน้อย

ดังนั้นในการศึกษารั้งนี้จึงพบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

5. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาที่ค้นพบ ผู้วิจัยได้เสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้ เป็น 2 ประเด็น คือ

5.1 ประเด็นเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

Rajabhat Mahasarakham University

5.2 ประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไป

5.1 ประเด็นเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

5.1.1 ผลการวิจัยข้อที่ 1 สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกยตระกรมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เพื่อที่จะให้สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกยตระกรมมีส่วนร่วมในระดับมากต่อไป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ กลุ่มแม่บ้านเกยตระกรโดยตรง ได้แก่ หน่วยงานพัฒนาชุมชนหรือหน่วยงานอื่นที่มีโอกาส ควรจัด อบรมบ่อยๆ เพื่อฝึกให้สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกยตระกรได้แสดงออก กล้าคิด กล้าทำ กล้าพูด เพื่อที่จะได้กล้านำเสนอแนวความคิด ความต้องการของกลุ่มต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จัดอบรมให้ ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ภายในกลุ่ม ส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นคน กล้าเสียสละทั้งเวลาและทรัพย์สินเพื่อพัฒนาภารกุ่ม ให้มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน เป็นอิสระ ในการทำงานภายในการอบรมของกลุ่มที่ตั้งไว้ ก็จะเป็นการส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกยตระกร เข้าร่วมในกิจกรรมแบบยั่งยืนต่อไป

5.1.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้แก่ รายได้ในครัวเรือน ที่ดินที่ถือครอง ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงานพัฒนาและปรับปรุงการทำงานของกลุ่มสมาชิกแม่บ้านเกษตรกรต่อไป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ พัฒนาการชุมชนหรือหน่วยงานอื่นที่มีโอกาสสร้างความตระหนักให้กับสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โดยจัดอบรมบ่อยๆ ให้เกิดความสำนึกระหว่างหน้าที่ให้อำยการทำงานเพื่อประโยชน์ทางการท่องเที่ยวที่เป็นเงินหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับไม่จำเป็นต้องเป็นเงินเสมอไป อาจเป็นสิ่งของอื่นที่ตามมา เช่น ความภาคภูมิใจในการได้ช่วยเหลือสังคม การยอมรับจากกลุ่ม จัดอบรมให้ความรู้ผู้นำกลุ่ม ให้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพงานให้เกิดประสบการณ์ เพื่อจะได้นำมาอ้างอิงวางแผนในการพัฒนาแก่กลุ่มสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรต่อไป

5.1.3 ผลการวิจัยข้อที่ 3 สมาชิกมีปัญหาและอุปสรรคต่อการเข้าร่วมอยู่ในระดับน้อย เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและคุกคามที่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรต้องการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ พัฒนาการชุมชน หรือหน่วยงานอื่นที่มีโอกาส ควรจัดให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานนี้ได้ศึกษาอบรมดูงานทั้งภาคความรู้และภาคสนาม ให้เกิดความรู้ ทักษะประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเที่ยวบ้านอาชีพให้อย่างหลากหลาย เพื่อจะได้นำความรู้ ทักษะประสบการณ์ที่ได้มาวางแผนพัฒนาและปรับปรุงงานให้มีความถูกต้องยั่งยืนและยั่งยืนต่อไปทั้งในปัจจุบันและอนาคต

5.2 ประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไป

5.2.1 ความมีการศึกษาถึงปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น สภาพที่อยู่อาศัย ภาวะสุขภาพ ความเครียดในการทำงาน

5.2.2 ความมีการศึกษาความต้องการความรู้ด้านบริหารการจัดการและการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

5.2.3 ความมีการศึกษากับกลุ่มอาชีพอื่นๆ ที่ไม่ใช่กลุ่มสตรีแม่บ้านเพื่อจะได้ผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาแก่กลุ่มอาชีพแม่บ้านเกษตรกรให้ยั่งยืนต่อไป